

MUDr. Kissová Jarmila, Ph.D.
Oddělení klinické hematologie
FN Brno

Abnormality bílých krvinek

Abnormality bílých krvinek

- **Kvantitativní poruchy leukocytů**
  - změny počtu jednotlivých typů bílých krvinek
  - choroby monocyto-makrofágového systému- granulomatózy
    - střádací choroby
- **Kvalitativní poruchy leukocytů**
  - morfologické změny leukocytů- vrozené
    - získané
  - funkční změny leukocytů-vrozené, získané

Diferenciální rozpočet bílé řady

		absolutní počet
Neutrofilní segmenty	50 - 70%	$2,0 - 7,0 \times 10^9/1$
Neutrofilní tyče	0 - 4%	$0,0 - 0,4 \times 10^9/1$
Lymfocyty	20 - 40%	$0,8 - 4,0 \times 10^9/1$
Monocyty	2 - 12%	$0,08 - 1,2 \times 10^9/1$
Eozinofily	0 - 5%	$0,05 - 0,5 \times 10^9/1$
Bazofily	0 - 1%	$0,0 - 0,1 \times 10^9/1$

Změny počtu jednotlivých typů bílých krvinek

- **neutropenie**- snížení počtu neutrofilních granulocytů v periferní krvi pod $1,5 \text{ G/l}$ (u dospělých)
- **agranulocytóza** – extrémní snížení až chybění této populace granulocytů
- **neutrofilie**- zmnožení neutrofilních granulocytů v periferní krvi nad $9,0 \text{ G/l}$
- **eozinopenie**
- **eozinofilie**- počet eozinofilních granulocytů vyšší než $0,45 \text{ G/l}$ v periferní krvi
- **bazopenie**
- **bazofilie**- zmnožení bazofilů nad $0,1 \text{ G/l}$ v periferní krvi

Změny počtu jednotlivých typů bílých krvinek

- **lymfopenie**- pokles lymfocytů v periferní krvi dospělého pod $1,0\text{G/l}$, u dětí pod $1,5\text{ G/l}$
- **lymfocytóza**- u dospělých zmnožení lymfocytů nad 4G/l v periferní krvi

- **monocytopenie**
- **monocytóza**- vyšší zastoupení monocytů nad $1,0\text{G/l}$

Neutropenie, agranulocytóza

- **Vrozená neutropenie**
  - defekt na úrovni kmenové buňky krvetvorby (cyklická neutropenie)
  - patologická granulopoeza char. poruchou zrání (chronická benigní neutropenie)
  - fenotypické anomálie: Schwachmannův sy, Fanconiho sy
  - Kostmannův syndrom- vrozená agranulocytóza
- **Získané neutropenie**- získaná aplázie či hypoplázie KD, leukémie, nedostatek vit. B₁₂, folátu, virová onemocnění, imunitní neutropenie, splenomegalie, těžké infekce

Neutrofilie

- Těhotenství, obezita
- Fyzikální příčiny
- Bakteriální infekce
- Záněty (revmatol. on.)
- Tumory (karcinomy, lymfomy)
- Léky (lithium, digitális)
- Hormony (adrenalin, noradrenalin, kortikoidy, kontraceptiva)
- Poruchy metabolismu (urémie, acidóza, dna)
- Hematologické choroby (krvácení, hemolytické anémie, splenektomie, myeloproliferace, leukémie)
- Různé (kouření, leukemoidní reakce, hypersenzibilita na léky)

Eozinofilie

- Alergická onemocnění
- Parazitární onemocnění
- Tumory
- Hypereozinofilní syndrom
- Virové infekce
- Kožní onemocnění
- Střevní onemocnění (m. Crohn, colitis ulcerosa..)
- Různé (stav po splenektomii, léky..)
- Stav po akutní infekci

Bazofilie

- záněty
- myeloproliferativní onemocnění
- endokrinologická on. (myxedém, antithyreoidní léčba)

Lymfocytóza

- absolutní počet lymfocytů cirkulujících v periferní krvi závisí na věku (lymfocytóza je fyziologická od 4 měs. do 4 let věku)
- v dětství 7,2-9,0G/l, dospělí 4,0G/l
- relativní lymfocytóza-lymfocytární podíl převyšuje 40%
- děti reagují lymfocytózou tam, kde dospělí neutrofilií

Příčiny polyklonální lymfocytózy

- Virové infekce (infekční mononukleoza....)
- Bakteriální infekce (TBC, brucelóza, syphilis)
- Endokrinologické příčiny (thyreotoxikóza..)
- Alergie
- Neznámá (benigní monoklonální B-lymfocytóza, chronická granulární T-lymfocytóza)

Střádací choroby

- Jsou důsledkem vrozené enzymatické poruchy s následkem střádání látek lipidové, glykolipidové nebo mukopolysacharidové povahy- podle typu poruchy.
- M. Gaucher
- M. Niemann-Pick
- M. Fabry

Vrozené morfologické změny leukocytů

- Pelgerova-Hüetova anomálie- hyposegmentace- v buňkách se nevytváří jádra s více než 2 segmenty
- Vrozená hypersegmentace granulocytů
- Mayova Hegglinova anomálie- kombinace leukopenie s přítomností Döhleho inkluze, výskyt obrovských destiček se současnou trombocytopenií
- Chediak-Higashiho anomálie- obří granula s peroxidázovou pozitivitou
- Jordanova anomálie- vakuolizace neutrofilů, monocytů a lymfocytů

Získané morfologické anomálie

- **Toxické granulace**- zesílená a zhrubělá granulace, u těžkých infekcí, při lékové toxicitě nebo autoimunitních procesů
- **Vakuliozace**- výraz posledních fází fagocytózy
- **Döhleho inkluze**- sytě modrá cystická tělíska na periferii neutrofilních granulocytů- u spály, těžké infekce, otravy, i gravidita
- **Pseudo Pelgerovy změny**- u infekcí, toxicit nebo při počínající leukocytóze, leukémie, metastázy karcinomů v KD

Funkční změny leukocytů

- Vrozené poruchy
  - Poruchy motility- defekt adheze leukocytů (LAD)
    - Chediakův- Higashiho syndrom
  - Jiné defekty- Jobův syndrom (dysfunkce aktinu, úbytek specifických granulí)
    - septická granulomatóza
      - (tvorba granulomů)
- Získané poruchy funkce granulocytů provází především leukémie a autoimunní choroby

Další pojmy

- **Jaderné přívěsky**- malé částice chromatinu (menší než trombocyt) s jádrem jsou spojeny tenoučkým mostem-X chromozom, určuje ženské pohlaví
- **Posun doleva**- posun v dif. obraze k nezralým formám, většinou spojen s leukocytózou, u bakteriálních infekcí, u zánětů, popáleniny, nekríza, on. pojiva....
- **Posun doprava**- vícejaderné segmenty a neutrofilie, u megaloblastových anémií, MDS